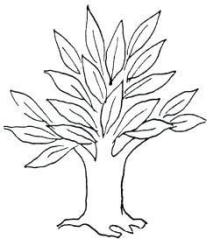
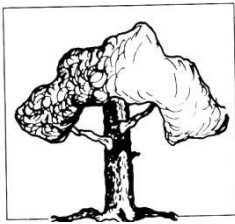

Vartiaisten

Viesti

VARTIAISTEN VIESTI

“ -- Veli kulta, veikkoseni,
kaunis kasvinkumppalini!
Lähe nyt kanssa laulamahan,
saa kera sanelemahan
yhtehen yhyttyämme,
kahta'alta käytyämme; -- ”

2 ★ 2018

Yhteys sukuumme

Toimituksen palsta

Palstalle voi lähettää uutisia, lehtileikkeitä, onnitteluja ja tervehdyksiä.
Palstalla kerrotaan myös sukuseuran kuulumisia ja tiedotuksia.

In Memoriam

Markus Rolf Artturi Rantapuu
ent. Fagerman
27.10.1939 Helsinki – 30.6.2018 Vihti

Meidät sukuseuramme hallituksessa ja lehden toimituksessa tavoitti loppukesällä suruviesti Markuksen poismenosta.

Markus liittyi sukuseuran jäseneksi v. 2005, jolloin hän myös ensi kerran osallistui syysparlamenttiimme.

Markus valittiin vuosikokouksessa v. 2006 sukuseuran hallitukseen, jossa hän oli useita kausia, mutta joutui terveyden heikentyessä jäämään pois aktiivitoiminnasta.

Parhaiten muistanette Markuksen hänen lehdessämme nro 2*2006 olleesta kirjoituksesta ”Uusia Vartiaisia!”, jossa hän kertoi, miten sinnikkäällä tutkimuksella ja myös onnellisten sattumien kautta sai selvitettyä isänpuoleiset sukujuurensa Kiuruvedellä v. 1786 syntyneen Tuomas Vartiainen jälkeläisiin. Tuomaksen isoisovanhemmatkin löytyivät myöhemmin. He olivat Lauri Vartiainen (s. 1685) ja Maria Könönen (s. 1690) Kiuruvedeltä. Tästä Markus laski olevansa suoraan alenevassa polvessa Vartiainen suvun Kiuruveden sukuhaaran jäsen kahdeksannessa polvessa

Syvin osanottomme läheisille.
Markusta lämmöllä muistaen

*Vartiaiset ry:n hallitus
ja lehden toimitus*

KANSIKUVA

Kannen kuvassa ensimmäinen Vartiainen Viesti 1949. Sen vieressä on erilaisia puu-aiheisia logoja, joita Ilmari F. Vartiainen käytti ennen kuin tunnukseksi tuli Olof Erikssonin suunnittelema vaakuna. Alimpana on vuonna 1952 kannessa ollut sukukokouskutsun airut, joka kuvitti myös 50-vuotisjuhlanumeron kantta nro 3/1999.

In Memoriam

Arvo Jalmari Vartiainen
s. 20.10.1932 Vieremä Konolanmäki
k. 10.9.2018 Kuopion yliopistollinen
Keskussairaala

Hyväkin sydän tulee määränpähänsä.

Muistamme Arvon ahkerasti sukuseuran tilaisuuksissa vierailevana henkilönä. Hän keräsi runsaasti sukutietoutta ja kiersi talosta taloon tehden sukututkimushaastatteluja. Syysparlamentissa 1995 Arvo piti esitelmän sarjassa ”Vartiaisia työnsä ääressä”. Siinä Arvo korosti rehellisyyttä sukututkimuksessa: ”Kaikki on kerrottava niin kuin se on tapahtunut, mitään ei saa kaunistella.”

Arvo toimi aikanaan kauppiana, maanviljelijänä ja keskustalaisena kunnallispoliitikkona. Sosiaalisena ja iloisena ihmisenä hänet muistetaan laajalti. Arvo kuului Kiuruveden sukuhaaraan.

Arvoa lämmöllä muistaen

*Vartiaiset ry:n hallitus
ja lehden toimitus*

”Hyvän ihmisen muisto miten se lämmittää
miten aina sen soinnista sieluun
sävel pieni soimaan jää”.

Helena Hyvönen

In Memoriam

Martti Vartiainen
29.10.1936 Kemi – 16.2.2018 Kirkkonummi

Vasta alkusyksystä meidät tavoitti viesti Martin poismenosta. Martti oli lehtemme toimitussihteerinä numerosta 4/1991 numeroon 1/2010 saakka, jolloin hän huonontuneen terveyden vuoksi joutui lopettamaan sukuseuratoiminnan. Hänet nimettiin kunniajäseneksi v. 2008. Me muistamme Martin tarmokkaana ja toimeen kuin toimeen tarttuvana, sekä aina iloisena ja ystävällisenä.

Hallitus ja päätoimittaja

Vetoamus Vartiaisten sukuun kuuluville

Kiinnostus omaa sukua ja sen juuria kohtaan alkaa usein herätä vasta siinä vaiheessa, kun on aikaa pysähtyä, päästään tai joudutaan eläkkeelle. Usein kuluu vielä tovi rauhoittumiseen ennen kuin ryhdytään selvittämään suvun historiaa. Valitettavasti tässä elämän vaiheessa ei ole enää niitä, joilta kysyä lähisuvun asioista. Omat hatarat muistikuvat kaipaisivat tietoa ympärilleen. En ole sukututkija, enkä edes tarinoiden kerääjä, mutta lähes joka päivä kadun sitä, että en kysynyt vanhemmiltani tietoja suvustani silloin, kun siihen oli vielä mahdollisuus.

Vartiaisten ensimmäisessä Viestissä perustamisvuodelta 1949 annettiin seuraava määritelmä sukututkimuksesta: ”Sukututkimus liittyy yhtenä mitä henkilökohtaisimmin sivuavana osana yleisen historian tutkimukseen. Samoin kuin jonkin kansan historia kuvaa sen menneisyyttä, kertoo sen vaiheista, elämäntaistelusta, iloista ja suruista, sukututkimus ottaa selvää pienemmästä ja paljon läheisemmin yhteensuuluvasta ihmisryhmästä...”

Vanhin asiakirjamerkintä Vartiaisista löytyy Viipurin Karjalasta vuodelta 1543. Tästä alkaen voidaan seurata eri asiakirjoista Vartiaisten vaellusta kohti asuinseutujaan Savossa ja Pohjois-Karjalassa. Satojen vuosien aikana on tapahtunut haaroittumista ja eriytymistä. Voidaan kuitenkin olettaa itäsuomalaisten Vartiaisten olevan sukua keskenään, nimihän on siirtynyt isältä lapsille.

Kuitenkin eri sukuhaarojen synnyn ja yhteyksien selvittämisestä kirjallisista lähteistä käsin on jäänyt paljon aukkoja. DNA-sukututkimus, joka on perinteisen sukututkimuksen ja geenitutkimuksen yhdistämistä on tuomassa ratkaisun tähän ongelmaan. Seuramme DNA-tutkimuksesta vastaava Jani Koskinen on organisoinut ja selvittänyt tutkimuksen tulokset Vartiaisten eri sukuhaarojen välillä kuhunkin haaraan kuuluvien vapaaehtoisten miesten antamien näytteiden perusteella

Poistin edeltä sanan ”nykyisiltä” asuinsijoiltaan, sillä Vartiaisten viime vuosisadan puoliväliin asti asuttamilta seuduilta on käynyt valtaisa muuttoaalto, niin etelämmäksi Suomeen, kuin vielä keskitetympin Ruotsiin.

Itseäni kiinnostavat juuri 1960-70 lukujen suuren muuttoaallon mukana Ruotsiin muuttaneiden Vartiaisten tarinat. Monikaan heistä ei ole enää kertomassa omasta elämästään, mutta toinen polvi on vielä tavoitettavissa. Myös usea 1930-44 syntyneistä oli sotalapsena Ruotsissa. Varmaan joukkoon mahtui Vartiaisiakin.

Suuren muuttoaallon mukana Ruotsiin lähtijät jättivät kotiseutunsa parempien elinmahdollisuuksien toivossa. He joutuivat kielitaidottomina kovaan työhön, kuten esi-isänsä lähtiessään etsimään uusia kaskimaita. Valtakunnan rajatkaan eivät lähtijöitä pidätelleet.

Yksittäisten ihmisten ja heidän perheidensä elämäntarinat ovat aikanaan osa historiaa ja lihaa sukututkimuksen rankoon. Kaskenkaatajaesi-isiemme elämäntarinat eivät ole enää saavutettavissa, mutta tavoitelkaamme sitä, mihin meillä on vielä mahdollisuus.

Ensimmäinen muistoni Vartiaisten sukuseurasta on vuodelta 1951, kesäkokouksen retkeltä Suomenlinnaan. Lähtiessämme satamasta laivan kapteeni huusi: ”Lautta on täynnä, mutta jos vielä on Vartiaisia, niin mahtuvat kyllä.” Kulkupelit olivat pienempiä siihen aikaan ja meitä oli paljon. Tunsimme olevamme etuoikeutettuja, jotenkin parempaa väkeä koulutoverini Inkeri Vartiaisen kanssa.

Suomenlinnassa kukkivat tuomet, oli aurinkoinen, mutta tuulinen alkukesän päivä. Kyllä meitä nauratti, kun yhteislauluna laulettiin ”ei liiku lehti tuomen...”

Muistan myös, miten osallistuin isäni kanssa Syysparlamenttiin ja miten isäni esitteli minut Elsa Vartiaiselle. Niitä niksautin vanhalle tädille. Isä kertoi myöhemmin, miten arvokasta työtä eläkkeellä oleva opettaja oli tehnyt kiertämällä ympäri Savoä keräten sukutietoutta. Vasta paljon myöhemmin ymmärsin todella hänen työnsä arvon. Hän oli liikkeellä silloin, kun enemmistö Vartiaisista oli vielä perinteisillä asuinsijoillaan.

Kului vuosia, jolloin en käynyt kertaakaan Vartiaisten Syysparlamentissa, enkä välillä pitkällä tauolla olleissa Kesäjuhlassakaan. Isäni viimeisinä vuosina tein pari haastatteluihin ja kuviin perustuvaa juttua Vartiaisten Viestiin isäni perheestä ja isästäni. En suinkaan vapaaehtoisesti, vaan Ilmari F. Vartiaisen, lehtemme perustajan ja monivuotisen toimittajan, ankarasti painostamana. Jälkimmäiseen minut patisti jo Arja Melartin. Olen kuitenkin tyytyväinen, että isäni ehti vielä jälkimmäisenkin jutun nähdä ja vähän haukuakin.

Mitä Vartiaisten sukuyhdistys on sitten muuta antanut minulle varhaisten muistojen lisäksi. Se on opettanut omalta osaltaan toimimaan yhdistyksessä ja hoitamaan asioita, jotka eivät kuulu välttämättöminä elämääni. Se on tutustuttanut minut eri alojen mielenkiintoisiin ihmisiin, joita todennäköisesti en olisi muuten kohdannut. Se on antanut minulle myös savokarjalaiset juuret, vahvan lisän hämäläis-stadilaiseen identiteettiini.

Ensi vuonna Vartiaiset ry. täyttää 70 vuotta. Meitä osallistui vielä runsaasti Kuopiossa pidettyihin 50- ja 60-vuotisjuhliin. Yhdistyksemme jäsenkunnassa näkyy kuitenkin koko Suomen kehitys. Ihmisiä kuolee enemmän kuin syntyy - tässä tapauksessa liittyy seuraan. Mikään yhdistys ei voi toimia ilman jäseniä ja jäsenmaksuja. Sukutietoja kysellään meidän sukututkijoiltamme runsaasti. Kyselijät voisivat maksaa perhekuntakohtaisen 30 euron jäsenmaksun, sekin on osallistumista. Se auttaa yhdistystämme säilymään ja aktiivijäsenten vapaaehtoisen työpanoksen ohella toteuttamaan niitä päämääriä, joita varten se aikoinaan on perustettu. Tarvitsemme lisää uusia, nuorempia aktiivijäseniä, jotta Vartiaisten sukuseura pystyy jatkamaan uudistumistaan nykyihmisen odotuksia vastaavaksi.

Kristiina Koskivaara
(Västinniemen sukuhaara)

Vartiaiset ry:n varsinainen sukukokous 2018

Hotelli Alba, Jyväskylä

lauantaina 11.8.2018 klo 14.00 – 15.15

Hallituksen puheenjohtaja Antti Vartiainen avasi kokouksen.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Harri Vartiainen ja sihteeriksi Tuula Vartiainen.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Paula Vartiainen ja Kauko Vartiainen.

Kokoukseen osallistui yhteensä 13 jäsentä (vieraskirjan mukaisessa järjestyksessä lueteltuina):

Eeva Vartiainen	Kuopio
Paavo Vartiainen	Kuopio
Harri Vartiainen	Helsinki
Tuula Vartiainen	Helsinki
Tapio Vartiainen	Nokia
Marja-Terttu Haikaravirta	Turku
Matti Asomäki	Turku
Paula Vartiainen	Helsinki
Kauko Vartiainen	Helsinki
Riitta Vartiainen	Raasepori
Antti Vartiainen	Raasepori
Kristiina Koskivaara	Helsinki

Jäsenmaksu pidetään entisen suuruisena 30 euroa.

Päätettiin valita hallitukseen vuodeksi 2019 varsinaisia jäseniä 4 ja varajäseniä 4.

Hallitukseen vuodelle 2019 valittiin:

puheenjohtajaksi Antti Vartiainen

varsinaisiksi jäseniksi Tapio Vartiainen, Marja-Terttu Haikaravirta ja Teemu Vartiainen

varajäseniksi Jani Koskinen, Heikki Vartiainen, Erkki Vartiainen ja Lauri Vartiainen

Valittiin toiminnantarkastaja ja varatoiminnantarkastaja

toiminnantarkastajaksi Kare Vartiainen

varatoiminnantarkastajaksi Paula Vartiainen

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2017 (ja tärkeimmät tiedot alkuvuodelta 2018)

Sukuseuran kertomusvuoden yhdistetty **vuosikokous** ja kesäjuhla pidettiin 8.7.2017 Joensuussa Hotelli Kimmelissä. Tilaisuuteen osallistui 20 henkilöä, joiden nimet ja sukuhaarat julkaistiin Vartiaisten Viestissä muun kokousaineiston ohella.

Hallitukseen kuuluivat vuonna 2017 Antti Vartiainen, puhj., Tapio Vartiainen, varapj., varsinaisina jäseninä Marja-Terttu Haikaravirta ja Teemu Vartiainen sekä varajäseninä Jani Koskinen, Erkki Vartiainen, Heikki Vartiainen ja Lauri Vartiainen. Vuosikokouksessa heidät kaikki valittiin uudelleen seuraavaksi toimikaudeksi vuodelle 2018. Lisäksi hallitusta (2018) täydennettiin valitsemalla sen uudeksi varsinaiseksi jäseneksi Päivi Mujunen.

Hallitus piti sähköpostikokoukset alkuvuosina 2017 ja 2018. M-T Haikaravirta on vastannut **arkistosta**, Jani Koskinen **DNA-tutkimuksesta** ja Lauri Vartiainen **jäsenrekisteristä**.

Vartiaisten viesti ilmestyi 2017 jo vakiintuneeseen tapaan kahtena numerona, ensimmäinen keväällä hyvissä ajoin ennen vuosikokousta ja toinen syksyllä. Numero 1/2018 ilmestyi kesäkuun alussa. Lehden päätoimittajana jatkoi Arja Melartin.

www.vartiaiset.fi -sivuista ovat vastanneet Tuukka Puranen ja Teemu Vartiainen, **www.facebook.com /vartiaiset** -sivun ovat avanneet Päivi Mujunen ja Teemu Vartiainen.

Sukurekisteristä on vastannut Jouni Kainulainen. Matti Asomäki on jatkanut arkiston **digitointia**. Arkistoa ollaan siirtämässä Turusta M-T Haikaravirran ja Matti Asomäen kotoa Antti Vartiaisen käytössä oleviin säilytystiloihin Tammisaareen. **Sukutuotteiden myynnistä** on vastannut Kristiina Koskivaara.

Tilinpäätös vuodelta 2017 osoittaa 1.259,57 euron ylijäämää (edelliskaudella alijäämää 548,60 €). Toiminnantarkastajan Kare Vartiaisen hyväksymistä puoltava lausunta on pvm:ltä 28.6.2018.

Jäsenmaksun 30 € tilikaudelta 2017 maksoi 68 jäsentä (edelliskaudella 74 jäsentä).

Pankkitilin **saldo** vuoden 2017 lopussa oli 3.301,40 € ja päivän saldo 31.7.2018 on 3.566,67 €.

Vuosikokouksen hallitus päätti toteuttaa vuosikokouksen (2017) tekemän päätöksen mukaisesti Jyväskylässä. Kokousajaksi valikoitui lauantai-iltapäivä 11.8.2018 ja -paikaksi Hotelli Alba.

Kuvassa vasemmalta: Riitta, Antti, Kauko, Paula, Tapio ja Paavo Vartiainen

TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2018 JA 2019

Vuoden 2018 varsinainen sukkokous järjestetään lauantaina 11.8. Jyväskylässä Vartiaisten Viestissä tiedotettua ohjelmaa noudattaen. Pakolliset asiat pyritään käymään nopeasti läpi ja jättämään aikaa keskustelulle, josta haetaan osviittoja erityisesti toiminnan elävöittämiselle. Haetaan myös ehdotuksia seuraavan vuoden kokouksen pitopaikasta.

Jatketaan Vartiaisten Viestin toimittamista ja muita sukuseuran vakiintuneita ja hyväksi havaittuja toimintoja pyrkien saamaan aktiiviseen toimintaan mukaan myös uusia henkilöitä.

Osallistutaan Sukuseurojen Keskusliiton toimintaan.

Talousarvio vuosille 2018 ja 2019 perustuu entisen suuruiseen 30 euron jäsenmaksuun ruokakunnalta. Erityisesti kirjaprojekteihin pyritään hankkimaan tukirahoitusta.

Kuvassa on sauna, joka tuli päivittäin kaupungista yliopiston ja hotellin lähivesille.

Asiakkaat kävivät siellä veneillä ja laudoilla, joilla seisotaan ja melotaan.

(Kukaan Vartiaisista ei käynyt.)

Kimmo Schroderuksen veistos Hyöky Jyväskylän Ylistörinteessä.

Jyväskylässä on yhteensä yli sata erilaista julkista taideteosta (veistoksia), joten hyvällä säällä ja hyvillä jalkineilla varustettuna voisi tehdä todellisen taidekävelyn.

Opastettu kierros Alvar Aalto museossa alkoi klo 17.00. Tässä opas (seisomassa vasemmalla) kertoo mm. taustalla olevista tuoleista vieressään seisomassa Antti, Kauko ja Tapio.

Alvar Aalto museon tuoleja "koeistuvat" Riitta Vartiainen, Paula Vartiainen ja Kristiina Koskivaara.

Kahvihetki hotellin aurinkoisella terassilla. Harri, Riitta, Antti ja Tuula Vartiainen leppoisissa tunnelmissa.

Poimintoja sukuseuran alkuvaiheista

Olen koonnut pieniä katkelmia ja lainauksia vuodesta 1949 alkaen julkaistuista lehdistämme. Toiveena on valottaa nykyisille jäsenille ja muillekin, joko kirjastossa, tuttavan luona tai netissä Viestiä lukeville, mitä sukuseuran perustajat ajattelivat ja toivoivat ja miten sukuseura toimi. (A.M.)

Vuosi 1949:

Ensimmäisen kerran kokoontuvat Vartiaiset yhteiseen yhdistyksensä perustavaan kokoukseen maaliskuun 26. päivänä 1949. Läsnä oli yli 100 Vartiaista eri puolilta Suomea.

”Parin viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana on maassamme perustettu joukko nk. sukuyhdistyksiä. Osa näistä toimii ahtaammalla pohjalla käsittäen määrätystä, tunnetusta henkilöstä polveutuneet jälkeläiset. Osa taas on niin laajalla perustalla, että ne keräävät piiriinsä kaikki saman, vanhan, historiallisen sukunimen omaavat henkilöt.”

Vuosi 1950:

Kesäkokouksessa Kuopiossa Puijolla 17.-18.6.1950 oli n. 70 henkilöä. Ohjelmassa oli kiertelyä Savossa: käynti Kaavin kirkolla, Riistavedellä, Melalahdessa ja Nilsiän Pisankoskella. Oli myös käynti Kuopion sankarihaudalla.

Vuosi 1951:

”Kuopion kokouksesta saadut myönteiset kokemukset antavat aihetta uskoa, että tänä kesänä Vartiaiset jälleen runsaslukuisina kokoontuvat kesäpäivilleen, jotka pidetään Helsingissä Kalastajatorpalla 16.-17.6.1951.”

”Sukuyhdistyksemme, Vartiaiset r.y:n sääntöjen 1 §:n mukaan yhdistyksen tarkoituksena on mm. pyrkiä selvittämään suvun historia ja vaiheet sekä tallettaa näitä koskevat tiedot jälkipolville. Sukumme vaiheiden tutkimista onkin pidettävä yhdistyksemme päätehtävänä. Samalla kun se epäilemättä tulee tuomaan mielenkiintoisia tietoja sukumme historiasta ja sen varhaisempiin sukupolviin kuuluvien yksilöiden vaiheista, se tulee myöskin valaisemaan sukumme jäsenten ja heidän esi-isiensä välisiä sukulaissuhteita.”

Vuosi 1952:

”Jälleen tänäkin vuonna, juuri juhannuksen alla, Vartiaiset kokoontuvat yhteiseen kesäkokoukseen, tällä kertaa Kiuruvedelle. Jokainen aikaisemmissa sukuparlamenteissa mukana ollut tietää, miten antoisa tällainen suvun hajallaan asuvien jäsenten keskinäinen tapaaminen on.”

Vuosi 1953:

”Niin tärkeitä ja välttämättömiä sukuhengen elvyttäjiä kuin nämä sukukokoukset ovatkin, muodostuvat ne joka vuosi toistuvina helposti vähemmän merkityksellisiksi. Tätä peläten on johtokunta, Kiuruveden sukuparlamentin toivomusta noudattaen, harkinnut oikeaksi, että varsinaisia suurempia juhlanomaisia sukukokouksia pidettäisiin harvemmin. Tänä vuonna onkin yhdistyksen johtokunta harkinnut, että varsinainen vuosikokous pidetään vain yhtenä päivänä, eikä siihen sisällytetä yhteisiä retkeilyjä tai juhlatilaisuuksia.”

Vuosi 1955:

”Sukututkimus on kulttuurityötä. Vartiaisten Viestissä on usean otteeseen muiden sukuasioiden ohessa pakistunut sukututkimuksesta, ja kuten tiedämme, varsinkin kaksi sukuyhdistyksen jäsentä on innolla antautunut suvuntutkimustyöhön.” – ”Onkin tähdennettävä, ettei suvuntutkimus suinkaan ole pelkkä oppineiden keppihevonen tai joutoharrastus, vaan vakavaa kulttuurityötä, jonka mielenkiintoiset, usein paljon aikaa ja vaivaa ottaneet tulokset tulevat muidenkin kuin suvun jäsenten hyväksi. Ne ovat verrattonta aineistoa muun muassa historian ja oikeustieteen aputieteenä sekä perinnöllisyyden tutkimisessa.”

Vuosi 1956:

"Vartiaiset ry:n sukuseuraan on hiljattain liittynyt uusi merkittävä jäsen, toinen maatalousministeri Vieno Simonen o.s. Vartiainen. Ministeri Simonen on kotoisin Riistavedeltä."

"Kuten aikaisemmissa Vartiaisten Viesteissä on kerrottu, on tähänastisten arkistotutkimusten perusteella todettu, että Savon suurien erämaiden asuttamisen aikana Vartiaisia asui jo vuonna 1562 Kuopiosta itään olevilla lähiseuduilla."

Vuosi 1957:

"Tärkeänä ja monissa tapauksissa hyvin myönteisenä täydennyksenä sukututkimukseen liittyy sukutarusto, kertomukset vanhempien polvien elämästä ja vaiheista. Tätä suullista perimätietoa olisi mahdollisuuksien mukaan merkittävä muistiin ennen kuin se unohtuu."

"Maarekisteri on kuin historian kämmen. Sen koukeroisista kirjoituksista aukeaa kiintoisa näkymä menneisyyteen." (kouluneuvos Aarne Vartiaisen esitelmästä)

Vuosi 1959:

"Sukuyhdistyksemme on toiminnassaan päässyt ensimmäiselle merkkipaalulle: täytämme tänä kesänä kymmenen vuotta. Vuosikymmen ei yhdistyksenkään ikänä ole vielä paljon; saati sitten jos sitä verrataan esimerkiksi suvun ikään, vuosisatoihin. Pisarahän se vain on ajan meressä. Mutta juuri tämä pisara meidät liittää toisiimme yhdistyksenä, sukuna ja ystävinä."

Vuosi 1960:

"Yhdistyksemme pyrkii kokoamaan riveihinsä Vartiaisen suvun kaikki jäsenet, keräämään tietoja suvun historiallisista vaiheista ja tallettamaan näitä tietoja jälkipolville. Yhdistys on toiminut menestyksellisesti päämääriensä hyväksi ja etenkin alkuvuosina harrastus suvun yhteisiä asioita kohtaan oli tavattoman vilkasta. Kiinnostus on edelleenkin olemassa, mutta valitettavasti sitä osoittavat lähinnä vain suvun varttuneemmat jäsenet. Nuoret eivät yleensä ole innostuneet toimimaan yhdistyksen piirissä."

Vuosi 1961:

"On erittäin suurella mielihyvällä todettava, että nyt kun sukuseuramme, Vartiaiset ry., on saamassa toimintavuosiensa tusinan täyteen, se on myös jäsentensä tutkijainnostuksen ja taloudellisen tuen voimin tuottamassa näkyvää tulosta, mustaa valkoisella, suvun historiasta ja monitahoisista vaiheista vuosisatojen varrella. Ilmestyi sukukirja Vartiaisten Vaiheita 1500-luvulta lähtien."

Vuodet 1962 - 1965:

Toiminnassa oli selvä hiljaiselon kausi. Kokouksiin osallistui vain 5-11 henkilöä. Mutta vähitellen, muutaman vuoden sinnittelyn jälkeen oli 2.6.1970 Eri Oy:n tiloissa Lauttasaareissa jo 19 suvun jäsentä.

Varsinaisesti toiminta todella alkoi virkistyä 70-luvun puolella. 25-vuotisjuhlakokouksessa Helsingin Kalastajatorpalla 24.5.1974 oli mukana 29 suvun jäsentä. Vuonna 1975 tehostettiin jäsenhankintaa ja jäsentietojen ajan tasalle saattamista. Pikkuhiljaa jäsenistö lisääntyi.

Vuonna 1979 kesäkuun 30. ja heinäkuun 1. päivinä olivat sitten 30-vuotistilaisuudet ja sukupäivät Kuopiossa. Päiville osallistui eri tilaisuuksiin keskimäärin 100 henkeä. Tämä kesäjuhla oli onnistunut tilaisuus, jossa tavattiin mukavia ihmisiä, syötiin hyvää ruokaa ja nautittiin monipuolisesta ohjelmasta.

Aktiivinen kausi kesti aina viime vuosiin saakka. Onko Vartiaisilla taas meneillään "aallonpohja"? Mitä tarvitaan, että nousemme sieltä? Muistakaa, että ensi vuonna on taas juhlavuosi!

Niina Korhonen ja Anna Vartiainen johtamaan Aller Ideas –sisältömarkkinointiyksikköä

TO, LOKA 04, 2018

Aller Media Oy:n kasvavan sisältömarkkinointiyksikön uudet johtajat vannovat journalismin keinoin tehdyn sisältömarkkinoinnin ja datan nimeen.

Aller Ideas -yksikön uudet johtajat tulevat nykyisen tiimin sisältä, ja molemmilla on vankka ymmärrys sisältöjen ja liiketoiminnan liitosta vuosien sisältömarkkinointikokemuksen ansiosta.

Aiemmin kehityspäällikkönä työskennellyt Niina Korhonen toimii nyt Aller Ideas -yksikön vetäjänä ja vastaa liiketoimintajohtajana yksikön liikeideasta, strategian toteutuksesta ja operaatioista. *Anna Vartiainen* siirtyy niin ikään kehityspäällikön roolista sisältöjohtajaksi ja vastaa sisältöjen konseptoinnista ja kehittämisestä.

”Meille sisältömarkkinoinnin ydin on se, että teemme yritysten liiketoiminnasta niin kiinnostavia sisältöjä, että ne tuovat yrityksille lisää liiketoimintaa. Menestyksekkäs sisältömarkkinointi vaatii yrityksiltä ja toimistoilta rohkeutta: tänä päivänä ei kannata tehdä mitään, mikä ei kiinnosta ketään”, muistuttaa liiketoimintajohtaja Niina Korhonen.

”Tekemisemme perustuu intohimoiseen asenteseen sekä laatuun. Meille on selvää, että sisällöillä täytyy olla kirkas missio, jokin laajempi tarkoitus. Emme tuota generistä bulkkia, vaan räätälöityjä täsmäsisältöjä yritysten ja ihmisten parhaaksi. Sisältöjä, jotka palvelevat, inspiroivat ja ilahduttavat – muuttavat vastaanottajan elämää vähintään piirun verran paremmaksi. Kun sisältökilpailu kiristyy, yrityksillä on tilaisuus profiloitua korkeatasoisten sisältöjen tarjoajina”, sisältöjohtaja *Anna Vartiainen* kommentoi.

(Osittainen lainaus artikkelista.)

Mountain Cleaverkin lähti Vartiaiselle Ranskaan

31.5.2018 - 12:15 | Riku Niittynen

Markku Vartiainen, joka pitää talliaan enemmän autonmoottoreista kuuluisan Le Mansin lähellä, on saanut viime viikkoina Suomesta vahvistuksia: tuoreimpana tammojen EM-kolmosen Mountain Cleaverin. Muutama viikko sitten Vartiaiselle tuli Colorado Ecus, joka meni jo koelähdössä täyden matkan 15,6 ja voitti ainakin sen lähdön. Ruuna on jo starttaamassakin ensi viikonloppuna ensimmäistä kertaa tällä erää Ranskan päässä. Mountain Cleaver on saapunut jo perille, mutta se tulee starttiin vasta myöhemmin syyskesällä.

Vartiainen myhäilee tyytyväisyyttä ensikosketuksen jälkeen. ”Hienolta tamma näyttää. Se tuli eilen. Tässä on sopivasti aikaa. Sillä oli kavion kanssa ongelma, mutta se on hoidettu hyvin ja paranemassa. Lisäksi tamma pitää rokottaa kahdesti herpesvirusta vastaan, mutta kaikkeen tähän on nyt ruhtinaallisesti aikaa. Se tulee kilpailemaan minun nimissäni, kun olen liisannut tamman.”

(Osittainen lainaus.)

LA 15.12.2018 klo 11.00 - 11.45

JAZZ FOR KIDS - KOKO PERHEEN JAZZ-TUOKIO: VARRE VARTIAINEN & ARTTU TAKALO

ESPOON KULTTUURIKESKUS,
KULTTUURIAUKIO 2, ESPOO

*Varre Vartiainen – kitara,
Arttu Takalo – vibrafoni*

Vartiainen-Takalo Duo on kahden instrumentalistisäveltäjän uusi dynaaminen kokoonpano. Miehet ovat tehneet jo vuosia yhteistyötä esiintymällä huippuartistien kanssa sekä sovittaen jazzversioita mm. Yonan, Palefacen, Tuure Kilpeläisen ja Paula Koivuniemen tuotannosta. Takalo ja Vartiainen ovat julkaisseet myös omia levyjä, joilta kuullaan heidän sävellyksiään unohtamatta improvisoinnin juhlaa.

Kesto 45 min, Vapaa pääsy.

Flygeliaulaan pääsee helposti lasten kanssa ja tarvittaessa vaikka kesken konsertin.

MIKÄ ON INTIAANIKESÄ?

Sanaa on viime vuosina mm. matkailumainoksissa käytetty väärin. On ajateltu sen olevan erityinen hellejakso keskellä kesää. Tämä on kuitenkin täysin väärin. Tänä syksynä, tätä kirjoittaessani, on sääennusteen mukaan tulossa oikea intiaanikesä. Meteorologi kertoo, että intiaanikesä tarkoittaa lämmintä jaksoa, joka tulee syyskylmien alettua. Terminen syksy alkaa, kun vuorokauden keskilämpötila laskee pysyvästi +10 asteen alapuolelle.

Alkujaan intiaanikesä tarkoitti syyskylmien jo alettua yllättävää lämpimän sään jaksoa, jälkikesää. Nimitys tulee Amerikasta, sillä uudisasukkaat oppivat pian, että parin kolmen viikon utuisen lämmin kausi toistui pohjoisen intiaanimaille vuosittain lokakuun puolivälissä. Intiaanit pitivät aikaa jumalansa Cautan-towwitin siunaamana, ja se soi heille oivan tilaisuuden käydä siirtokuntien kimppuun vielä ennen talvea. Toinen kuulemani tarina intiaanikesästä kertoo, että silloin turkismetsästäjät tiesivät lähteä paluumatkalle kotiseudulle, koska lämpimän jakson jäl-

keen alkaisivat kylmät säät, tulisi talvi lumisateineen ja pakkasineen.

Suomeen sana intiaanikesä tuli joskus viime vuosisadan alussa. Termin tuntee Tietosanakirja 1911, ja Sakari Pälsi tunnelti Pohjankävijän päiväkirjassaan 1919: ”Kun sitten tulivat lokakuun kauniit ilmat, tuo Kamtshatkan suloinen intiaanikesä, jolloin sääsket ovat kuolleet ja aurinko vielä lämmittää – –.”

Itse sääilmiö tunnettiin toki vanhalla mantereellakin, missä se oli nimetty alueen sijainnista riippuen eri pyhimysten muistopäivien mukaan.

TIETOA INKERINSUOMALAISISTA

Inkerinsuomalaiset ovat Ruotsin vallan aikana Stolbovan rauhan 1617 jälkeen 1600-luvulla Inkerinmaalle siirtyneiden suomalaisten jälkeläisiä. Suomalaisia talonpoikia houkuteltiin muuttamaan Inkeriin mm. verohelpotuksia myöntämällä. Inkeri ei siis ollut pakkosiirtola, kuten joskus näkee kirjoitettavan. Inkeriläisiä ei tule sekoittaa inkerikkoihin, jotka ovat alueen vanhempaa, uskonnoltaan ortodoksista väestöä.

Eheä suomalaisasutus säilyi Inkerinmaalla 1920-luvun loppuun asti. Vuonna 1926 toimitetun väestönlaskennan mukaan Leningradin laskettiin olevan 115 000 inkerinsuomalaista ja 15 500 suomen-suomalaista. Inkerinsuomalaiset asuivat pääasiallisesti kylissä, joita 1920-luvulla oli noin 900. Kaupungeissa asui ainoastaan noin 7 000 inkeriläistä.

Suomen kieli oli inkeriläisen äidinkieli. Suuri osa ihmisistä ei osannut venäjää lainkaan. Naiset ja lapset pysyivät inkeriläiskylissä ummikkosuomalaisina pitkälle 1930-luvulle asti. Lähes 300 vuotta kiinteässä kyläyhteisössä elänyt kansa onnistui säilyttämään äidinkieltänsä ja kansalliset tapansa vieraassa ympäristössä ja valtiovallan painostuksesta huolimatta. Sen sijaan inkeriläisten miesten venäjänkielen taitoa edisti heidän ansiotyössä käyntinsä. Vuonna 1989 Neuvostoliitossa asui 67 359 suomalaisiksi merkittyä ihmistä, joista Leningradin alueella asui 16 622, Neuvosto-Karjalassa 17 302 ja Virossa 16 622 sekä muualla Neuvostoliitossa 15 015. Nykyisin inkerinsuomalaisten määrä on huvennut. Leningradin alueella asuu enää vain muutama tuhat suomea äidinkielenään puhuvaa. Sama on tilanne Virossa ja Venäjän Karjalassa.

Vuoden 1990 huhtikuussa presidentti Mauno Koivisto totesi ulkomaantoimittajien yhdistyksen tilaisuudessa mielipiteenään, että inkerinsuomalaisia tulisi Suomessa kohdella paluumuuttajina. Oleskelulupaa oli haettava paluumuuton perusteella 1.7.2016 mennessä. Suomeen on muuttanut 30 000 – 35 000 inkerinsuomalaista. Jatkossa heihin sovelletaan samoja oleskeluluvan myöntämisperusteita kuin muihinkin hakijoihin.

Tiedämme, että myös useita Vartiaisia on muuttanut Inkerinmaalle ja sittemmin heitä on palannut Suomeen. Heidän tarinansa olisi kiinnostava kuulla. Kertokaa se meille.

Vartiaisten ☺ Viikarit

Vastaukset edellisen lehden tehtäviin:

Tehtävä nro 1: JOEN YLITYS:

Molemmat pojat soutavat ensin ylitse. Toinen tuo veneen takaisin. Sitten isä soutaa yksin yli, jonka jälkeen toinen pojista hakee veljensä ja he soutavat yhdessä isänsä luo.

Tehtävä nro 2: HERRA KUUSISEN HERÄTYS:

Hän asettaa herätyskellon tunnin verran etuajkaan.

Tehtävä nro 3: Oikeat vaihtoehdot:

1. c) jähmeää, 2. a) Juvenius, 3. c) liikkumaton, 4. b) moottori, 5. d) kuljettajalle, 6. b) lauseeseen

Tehtävä nro 4: Mikä numero on seuraavana tässä numerosarjassa?

2 2 4 6 10 = d) 16, 12 10 8 6 4 = b) 2

Mikäli ihmettelitte tehtävien ”vanhanaikaisuutta”, voin paljastaa, että ne olivat v. 1985 julkaistusta kirjasta ”Testaa taipumukseksi – Tunnista todelliset voimavarasi”.

Pääskynen - nuorten lehti, jota isomummi ja isovaari lukivat

Pääskynen oli lastenlehti, joka ensimmäisen kerran alkoi ilmestyä 1871 Emilie Bergbomin (1834–1905) aloitteesta. Bergbom johti Suomalaista Teatteria yhdessä veljensä Kaarlo Bergbomin kanssa. Lehti eli vuoteen 1881.

Lastenlehtien merkitys 1800-luvun loppupuolen ja 1900-luvun alun Suomessa oli varsin suuri. Monet kirjailijat ja kirjoittamisen harrastajat julkaisivat niissä tekstejään. Pääskynen oli 1800-luvulla ilmestyneistä lastenlehdistä huomattavin. Pääskystä toimitti Ida Gustava Godenhjelm (1837–1913). Lehden vakituksena avustajana oli kansanrunouden tutkija, Helsingin yliopiston professori Julius Krohn (1835–1888) perheineen. Julius Krohnin toinen vaimo Minna Krohn (o.s. Lindroos, 1841–1917) kokosi omista teksteistään ja muista Krohnin perheen kertomuksista teoksen Pääskynen liverryksiä lapsille (1883).

Pääskynen alkoi ilmestyä uudelleen Otavan kustantamana 1906. Lehti ilmestyi yhtäjaksoisesti vuoteen 1935. Se oli suosittu: painos oli parhaimmillaan 1910-luvun lopulla 6 000 kappaletta. Uutta Pääskystä toimittivat Julius Krohnin tytär, kirjailija Helmi Krohn (1871–1967), kirjailija Anni Swan (1875–1958) ja kirjailija Arvid Lydecken (1884–1960). Taiteilija Rudolf Koivu (1890–1946) piirsi runsaasti kuvituksia ja vinjettejä lehteen.

(Tiedot Wikipediasta)

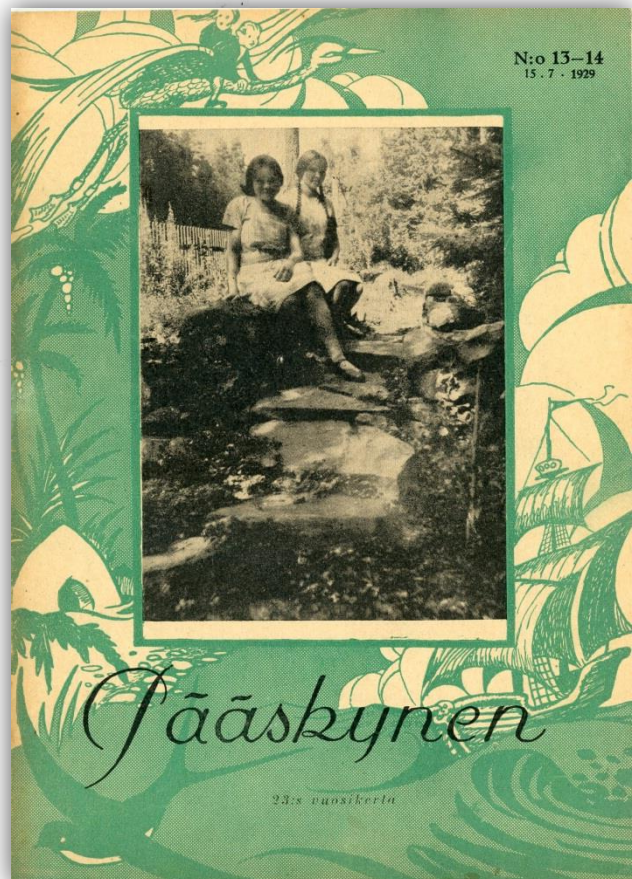
Kuvat on skannattu Irma Melartinin kirjastosta. Kansikuvat ovat vuosilta 1925 ja 1929. Vuoden 1929 kannen valokuvassa ovat sisarukset Ester ja Irma Melartin Pukinmäellä. Kuvaaja oli heidän setänsä Erkki Melartin.

Presidentin kutsut.

Olihan vallan suurenmoista, kun isä ja äiti oli kutsuttu Tasavallan presidentin kutsuihin. Olen aina toivonut, että isästä tulisi presidentti. Minä saisin silloin tanssia prinssien ja kaikenmoisten hienojen ja ylhäisten herrojen kanssa. (En harrasta tanssia. Siis tämä on poikkeus.) — No, niin! Isä ja äiti siis menivät sinne. Me varoitimme jo aikaisin, ett'eivät vaan unohdaisi pistää taskuunsa oikein makeita leivoksia (toivottavasti ne eivät ole kovin veteliä). Kun pariskunta sitten oli mennyt, oli meillä kovin ikävää. Miksei meitä kutsuta? Hö, kyllä me osaamme yhtä hyvin käyttäytyä! Koeimme lukea läksyjä, mutt'ei siitä tullut mitään. Lopulta keksimme uuden leikin, »Presidentin kutsut». Minä olin itse herra presidentti. Pukuna olivat veljeni vanhat housut ja partiopusero. Koska presidentillä oli pitkät letit, täytyi hänen panna koululakki päähänsä. Vierailleen hän ilmoitti, että päänsäryn vuoksi täytyi pitää hattu päässä. Vieraana esiintyivät sisareni Marja-Liisa ja Terttu mitä merkellisimmässä puvuissa. Marja-Liisa esitti ensin itsensä »Rouva Hompsantuuna», Terttu ei muistanut keksiä nimeä ja seiso neuvottomana presidentin edessä. Presidentti hymyili ystävällisesti ja sanoi: »Jäikö nimi kotiin?» »Kyllä», vastasi rouva Nimetön. Rouvalla oli mukana suuri joukko nukkeja, joista toisilla oli käsi, jalka tai hame poissa.

Siitä ei välitetty. Presidentti piti ensin hienon avajaispuheen. Senjälkeen esitti rouva Hompsantuuna yksinlaulua. Nyt seurasi syöminen. Presidentti pyysi kohteliaasti vieraita nauttimaan runsaista antimista (sokeripaloista ja piparkakuista). Kyllä vieraille maistui, sen voitte uskoa. Tanssin alkaessa ei pöydällä ollut muuta kuin pieni lautanen ja sokeriastia (tyhjä). Ensimmäinen tanssi oli polkka. Presidentti vieraineen rallatti nuottia, ja niin sitä tanssittiin. Hei vaan! Presidentti tanssitti molempia rouvia. Kun hän meni hakemaan rouva Nimetöntä tanssiin, kieltäytyi tämä, sillä hänen piti panna hame erään nukken ylle. Tanssi kesti 9:ään asti! Hauskaa ja hienoa oli, sen voitte uskoa.

Miranda.

Hyvät Viikarit, iästä riippumatta!

Toistan taas kerran vetoomukseni: kirjoittakaa, piirtäkää, valokuvatkaa mitä tahansa, mistä tahansa. Vain sillä tavalla saatte näille viikarisivuille juuri sellaisen sisällön kuin itse haluatte. Viikarien vanhemmat ja isovanhemmat kertokaa tästä heille, jos omat viikarinne eivät lue lehteä. Miksi lukisivat, tämä on tylsää.

Tässä on "vertailun vuoksi" EPPU NUOTION kirja, joka on kirjoitettu nykylapsille. Mielenkiintoinen on kirjan nimi, tarinan "sankari" on nimeltään VARTIAINEN.

Eppu Nuotion kirjallinen tuotanto sisältää lastenkirjoja, tv-ohjelmia, kuunnelmia, näytelmiä, musikaaleja, konserttikäsikirjoituksia ja romaaneja. Nuotio on kirjoittanut myös kolumneja ja jatkokertomuksia eri lehtiin.

1. LUKU Aamu alkaa aalla

Aamulla Vartiainen heräsi. Niin tapahtui melko usein. Vain joskus yö venähti iltapäivään asti. Silloin oli täytynyt tapahtua jotain erityistä. Kenties Vartiainen oli ollut juhlassa äidin ja isän kanssa. Istunut pöydän alla, jalkapilareiden keskellä, leikkimässä arvokasta herraa, joka nautti monta lasillista hoppispoppisjuomaa. Se saa arvokkaankin herran hyppimään niin, että sen huomaa. Ja lopun iltaa Vartiainen olisi hyppelehtinyt huoneessa koskettamatta lattiaa, tulivuoristosta sohvajyrkänteen reunalle.

Vartiainen on viisivuotias ja aikoo kummituslinnan vartijaksi. Mutta vasta isona, sillä nyt on paljon muuta tekemistä.

Kun äiti eräänä aamuna saa siivouskohtauksen, katoaa ikkunalaudalta siellä talven yli parkissa ollut kärpäskopteri. Jääkö kesä tulematta, jos kärpäskopteria ei löydy? Ja jos ei kesä tule, niin mikä sitten tulee, Vartiainen ihmettelee.

Yhden Vartiaispäivän aikana ehtii tapahtua kaikenlaista, mutta kärpäskopteria ja sen kuljettajaa Toivo Aleksanteri Kesäkuuta ei vain näy, vaikka Vartiainen tekee virallisen kuulutuksen.

Mutta illalla, juuri ennen nukkumaanmenoa, Vartiainen näkee kuun valossa jotain merkillistä...

Vartiainen ja kärpäskopteri -kirjan on kuvittanut vuoden 1993 Puupää-hatun saanut taiteilija **Riitta Uusitalo**.

Joskus Vartiaisen mahaa koskee illalla eikä hän voi nukkua. Vatsa on kuin kiviä täyteen ahdettu reppu, juuri repeämäisillään. Silloin äiti hieroo pehmeillä käsillään kivivatsaa ja laulaa vatsanparannuslaulua. Hetken äiti saa aivan vapaasti olla Kiri Me Kanala, maailmankuulu laulajatar, jonka ääni on laastaria parempi.

© Teksti: Eppu Nuotio, 1994

© Kuvat: Riitta Uusitalo, 1994

ISBN 951-31-0449-4

Gummerus Kirjapaino Oy, 1994

Vartiaisten *Viesti*

Yhteys sukuumme

ISSN 0787-9792

JULKAISIJA Vartiaiset ry, Rek.nro 54.479, Y-tunnus 1071286

POSTIOSOITE JA LASKUTUSOSOITE

Vartiaiset ry, c/o Antti Vartiainen
Koivuniemenkatu 5 A 4, 10600 Tammisaari

PANKKITILI FI78 8000 1700 0603 54, DABAFIHH

TOIMITUS Päätoimittaja Arja Melartin
E-Mail: amelartin@gmail.com
Osoite: Lehdesniityntie 3 B 21, 00340 Helsinki

SEURAN TOIMIHENKILÖT

Puheenjohtaja Antti Vartiainen (osoite yllä)

Varapuheenjohtaja Tapio Vartiainen

Jäsenrekisterin hoito Lauri Vartiainen, Hedelmäkuja 8, 02710 Espoo
lauri.j.vartiainen@gmail.com

Arkisto Marja-Terttu Haikaravirta

Sukutuotteiden myynti Kristiina Koskivaara, Mannerheimintie 43 B 28, 00250 Helsinki
kristiina.koskivaara@gmail.com

Sukututkimus Jouni Kainulainen, jouni.kainulainen1@pp.inet.fi

DNA-tutkimus Jani Koskinen, jani.koskinen@iki.fi

www.vartiaiset.fi –sivut tuukka.puranen@gmail.com
teemu@vartiainen.eu

KOTISIVU www.vartiaiset.fi
FACEBOOK www.facebook.com/vartiaiset

Jäseneksi liittyminen ja Vartiaisten Viestin tilaaminen tapahtuu maksamalla Vartiaiset ry:n tilille jäsenmaksu 30 € (ruokakunnalta) ja merkitsemällä maksun viestikenttään jäsenen nimi ja osoite. Milloin jäsenen ruokakuntaan kuuluva muu henkilö on jo sukuseuran jäsen tai haluaa jäseneksi, merkitään myös hänen nimensä.

Lehteen tuleva aineisto ja muut lehteä koskevat asiat kirjeellä tai sähköpostilla päätoimittajalle.

PAINOPAIKKA Printek
Keuruuntie 10, 42700 KEURUU
2018